

Årsrapport 2012

Enhet. Vitnesbyrd. Samhandling.

Norges Kristne Råd

Forord

Hvert år har sitt særpreg, og 2012 utgjør ikke noe unntak. Tvert om har dette året vært spesielt viktig for Norges Kristne Råd (NKR) – et råd som definerer seg som «et fellesskap av kristne kirker og trossamfunn i Norge».

21. mai vedtok Stortinget endringer i Grunnloven som innebærer en ny organisering av forholdet mellom Den norske kirke og staten.

Den norske kirkes status er endret, og med det gis større rom for de kristne kirker til i fellesskap å fremme av kristen tro, moral og kultur i samfunnet. En mulighet som er epokegjørende, forpliktende og utfordrende. En mulighet til å være kirke(r) sammen – uavhengig av staten – som vi ikke må la gå fra oss.

NKRs arbeid for religionsfrihet og menneskerettigheter er ikke av ny dato. At det blir sett, er heller ikke nytt. Men denne gang er det verdt å merke seg at «Ståsettutvalget» ved flere anledninger har kontaktet NKR for informasjon og synspunkter i forbindelse med gjennomgangen av statens tros- og livssynspolitikk. Når utvalgets forslag nå kommer på høring, er det opplagt at NKR vil gi oppgaven høy prioritet.

I det multikulturelle Norge er det interessant å merke seg det økende antall kristne menigheter som etableres av folk med innvandrerbakgrunn. NKR – i rammen av Flerkulturelt kirkelig nettverk – har gjort en interessant kartlegging. Ved utgangen av 2012 er det hele 250 menigheter/fellesskap utenom Den katolske kirke som er dannet av kristne innvandrere i landet. Det brukes 40 ulike språk. Vel 100 av menighetene finnes i Stor-Oslo.

Årsmeldingen viser stor aktivitet på en rekke områder: fredsarbeid, Hiv og Aids, globale spørsmål generelt, økumenikk, teologiske samtaler og miljø- og klimaspørsmål. Høsten 2012 gikk styret i NKR inn for å anbefale medlemskirkene å slutte seg til den nasjonale kampanjen Klimavalg 2013 for et Stortingsvalg i klimaets tegn.

Når en ressursmessig liten organisasjon klarer å utvise et så vidt spekter av aktivitet, skyldes det øremerkede prosjektmidler, faste råd og utvalg foruten samarbeidsrelasjoner, men først og fremst en stab som er entusiastisk og kompetent.

30. juni 2012 gikk Ørnulf Steen av som generalsekretær etter ti år i denne stillingen. Ikke minst har han vært en drivende kraft i fusjonsprosessen mellom Norges Frikirkeråd og Norges Kristne Råd og iverksettelsen av den (2006). Hans etterfølger er Knut Refsdal som fortsetter å utfordre oss, fra kristen-Norges mange fløyer, til å tale med én røst i det offentlige rom.

Sr. Else-Britt Nilsen,
Styreleder

Innhold

Forord ved styreleder

Styrets årsmelding

Solidaritet *med mennesker og mot hui* Global Info

One Body: fortsatt utfordringer One Body

Våpenhandel og menneskeverd Kirkelig fredsplattform

Et religionspolitisk paradigmeskifte Religionspolitikk

Kvinnernes Internasjonale Bønnedag

Unges Rådsmøte

Glede og ansvar Flerkulturelt Kirkelig Nettverk

Administrasjon og forvaltning

NKR i media

Etterord ved generalsekretær

Styrets årsmelding

Styret opplever at 2012 har vært et jeunt godt år for Norges Kristne Råd. De ulike aktivitetene rådet er engasjert i, fungerer godt og arbeidet som utføres av staben i samarbeid med mange samarbeidspartnere, gjør at Norges Kristne Råd mer og mer befester seg som en sentral og viktig aktør i det norske kirkelandskapet.

Blant målområdene og de mange aktivitetene vil styret trekke fram følgende:

Unges Rådsmøte (URM)

URM 2012 ble arrangert 20.-21.april på Solbukta leirsted med 25 deltakere. Tema for samlingen var «Jesus som leder». URM som møteplass mellom ungdommer fra ulike kirkesamfunn har ført til spennende frokostseminar om ungdom og rus, og videre diskusjoner om URM som eget organ i NKR. De sistnevnte diskusjonene tas videre til URM 2013.

Religionens rolle i samfunnet

Det religionspolitiske arbeidet i NKR har vært preget av forberedelser til offentliggjørelsen av utredningen om den fremtidige religionspolitikken. Det har under utredningsarbeidet vært kontakt mellom NKR og Stålssettutvalget, enkeltmedlemmer og sekretariatet både for å formidle relevant informasjon og synspunkter på enkeltpunkter i utvalgets mandat. Kontakten har skjedd både gjennom personlige møter, e-postutveksling og utarbeidelse av notater.

Teologisk dialog

Norsk teologisk samtaleforum (NTSF) avsluttet i 2012 arbeidet med gudstjenestefeiring gjennom prosjektet «Når dere kommer sammen». Dette resulterte i en ny utgave i NKR's skriftserie og et åpent seminar på Det Teologiske Menighetsfakultet med gudstjenestefeiring, foredrag av generalsekretær og panelsamtale. Det foregår en stadig teologisk dialog gjennom mange av NKR's tiltak og aktiviteter. Det ble blant annet i AU gjennomført en samtale om hva ulike responser på homofili gjør med oss og våre relasjoner til hverandre som kirker. Denne vil bli fulgt opp med et eget styreseminar i 2013.

Migrantmenigheter

Migrasjon har ført til endringer i det sosiale landskapet verden over. Dette gjelder også i Norge. Per 01.01.2012 var det omlag 655.000 personer med bakgrunn fra 219 ulike land og selvstyrte regioner bosatt i Norge, som enten har innvandret selv (547.000) eller er født i Norge med to innvandrereforeldre (108.000). Det er stort mangfold av mennesker og kulturer som er i ferd med å endre landet. Mangfoldet blir uttrykt gjennom språk, etnisk eller nasjonal opprinnelse, men også religiøs tilhørighet. I Norge har vi i rammen av Flerkulturelt kirkelig nettverk gjort en kartlegging, først i Stor-Oslo i 2010 og deretter i hele landet i 2011-12. Prosjektet samlet data om menighetene/fellesskapene til en database, og resultatet finnes på nettsiden www.migrantmenigheter.no.

Redusere stigma ved bruk av One Body

I 2011 ble det gjennomført en evaluering av One Body-prosjektet. Evalueringen viser at One Body-materiellets teologiske refleksjon rundt tema som gudsbilder, seksualitet og en inkluderende kirke i betydelig grad har redusert stigmatisering og diskriminering av mennesker som lever med hiv.

Materiellet har åpnet lederes øyne for evangeliets betydning i forhold til hiv og aids og forkynnelsen har mange steder endret seg fra fordømmelse til formidling av håp, mot og kjærlighet. Mer enn 5000 lokale kirkeledere har til nå blitt opplært i materiellet. I løpet av 2011 og begynnelsen av 2012 begynte arbeidet med å utvikle det nye materiellet i One Body ut fra erkjennelsen av at det er temaer som ikke er nok fokusert i den første del av materiellet. De nye temaene er: Kjønn, overgrep og ungdom alt sett i lys av begrepet Menneskelig verdighet.

Verdens Aidsdag

Årlig smittes over 200 mennesker med hiv i Norge (jfr. Folkehelseinstituttet). Globalt er epidemien på retrett, men fortsatt rammes millioner av barn og voksne. NKR er med i et flerkulturelt, religiøst nettverk som arbeider for å engasjere migrantgrupper til innsats mot hiv, koordinert av Aksept-senteret. Sammen med to migrantmenigheter, Kirkens Bymisjon - herunder også Primærmedisinsk Verksted og Aksept-senteret - deltok NKR i planleggingen og gjennomføringen av en solidaritetsmarkering på Verdens Aidsdag (1. des) i Oslo. Representanter fra 15 forskjellige tros- og livssynssamfunn bidro med appell og lystenning for å få fram at hiv og aids angår alle, uansett ståsted.

Kirker og kirkelige aktører samhandler om fred

Relasjonen mellom NKR og Sudan Council of Churches (SCC) og med kirkerådene i Great Lakes-landene (DR Kongo, Rwanda, Burundi) har blitt videreført i 2012. Vi har møtt representanter fra hhv. SCC og Great Lakes-kirkerådene i Nairobi for å planlegge innholdet av konferanser som skal avholdes i 2013, forutsatt at vi får finansiering av Utenriksdepartementet. Kirkelig Fredsplattform har på vegne av plattformens medlemsorganisasjoner aktivt deltatt i kampanjen for en globalt bindende våpenhandelsavtale, som har som formål å redusere overgrep og menneskelig lidelse.

«Veier til Fred»

Både fred og rettferdighet er sentrale bibelske begreper. Hva innebærer de og hvordan kan vi som kristne gi rom for disse i våre liv og vår verden - i dag? I 2012 lanserte NKR, Dnk og KFUK/M et bibelstudie-materiell inspirert av samtaler som pågår i kirker verden over fram mot Kirkenes Verdensråds generalforsamling om «Rettferdig fred». Sju bibeltekster danner utgangspunkt for å se på ulike sider ved fred og rettferdighet.

Felleskirkelig samarbeid om miljø og klima

Global Info følger opp NKR's deltakelse i det felleskirkelige prosjektet Skaperverk og bærekraft (Dnk, KN og NKR). Den gode oppslutningen viser at engasjementet for

klima og miljø er ett av de områdene som kirkene virkelig samles om. Styret i NKR gikk i september inn for å anbefale medlemskirkene å slutte seg til den nasjonale kampanjen Klimavalg 2013 for et Stortingsvalg i klimaets tegn.

Yte tjenester for medlemmene

NKR har også i 2012 bistått medlemsamfunn med råd i ulike saker vedrørende trossamfunnslov, skattelovgivning og arbeids- og organisasjonsrett.

TAKK

Ørnulf Steen avsluttet som generalsekretær 30. juni etter drøye 10 år i denne stillingen. Styret vil takke Ørnulf Steen for den solide jobben han har gjort i en periode som har medført mange endringer for Norges Kristne Råd, ikke minst knyttet til fusjonen med Norges Frikirkeråd.

Styret retter en takk til samtlige medlemsamfunn for samarbeid og fellesskap i Norges Kristne Råd. Styret takker også de ansatte for medarbeiderskap, kreativitet og stor innsats for å nå NKR's felles mål.

Else-Britt Nilsen (leder)
Terje Aadne (nestleder)
Hans Rogstad
Arnfinn Løyning
Øyvind Gaarder Andersen
Berit Hagen Agøy
Helga H. Byfuglien
Anne Karin Kristensen
Øyvind Helliesen
Øyvind Haraldseid
Clive Adams
Vasiliki G.-Engesæth
Kajsa Kvarned
Knut Refsdal (generalsekretær)

Solidaritet *med* mennesker og *mot* hiv

Vi trenger at vår verdighet ivaretas uansett tro, livssituasjon og hiv-status. Respekt og kjærlighet var den røde tråden under den tverreligiøse markeringen av Verdens Aidsdag 2012.

Av: Elin Finnseth Sæverås

//
alle mennesker
fortjener respekt
og kjærlighet

I arbeidet med hiv & aids er det viktig å løfte fram alle framskritt som er gjort på forsknings-, kunnskaps-, forebyggings- og behandlingsfronten. Langt færre mennesker dør av aids og mange hivpositive lever godt og lenge. Samtidig smittes fortsatt et stort antall mennesker og mange som lever med hiv og aids, opplever å bli stigmatisert og diskriminert på grunn av sin status, også her til lands.

I Norge rapporterer Folkehelseinstituttet at 4897 personer er diagnostisert med hiv og fikk innrapportert 269 nye smittetilfeller i 2011. Globalt anslår FN at 34,2 millioner mennesker lever med hiv-infeksjon, av disse er 52% kvinner og 10% er barn under 15 år.

Verdens Aidsdag 2012

På Verdens Aidsdag 1. desember var mer enn 120 mennesker samlet til en flerreligiøs og multikulturell markering på Bymisjons-senteret i Oslo. Representanter fra forskjellige tros- og livssynssamfunn og interesseorganisasjoner uttrykte sin solidaritet med mennesker som er rammet eller berørt av hiv og aids. Hver av de 16 representantene kom med en appell og tente lys.

At alle mennesker fortjener respekt og kjærlighet gikk som en rød tråd gjennom appellene: Vi trenger at vår verdighet ivaretas uansett livssituasjon, tro og hiv-status.

Tverreligiøs markering

Det mosaiske trossamfunn, Islamsk Råd Norge, flere kirkesamfunn, Buddhistforbundet, Karma Tashi Ling Buddhist-samfunn og en hindu representant utgjorde en bred religiøs tilstedeværelse. Av kristne kirker og kirkesamfunn deltok Den norske kirke, Den katolske kirke, og fire migrant-

menigheter: Oslo International Charismatic Church, Oljeberget Menighet, Pentecost International Worship Church og Church of Pentecost Ammerud Assembly. Til stede var også NKR, Kirkens Bymisjon (med Aksept-senter for alle berørt av hiv og Primærmedisinsk Verksted) Skeiv Ungdom, Hiv Norge og Somalisk kvinneforening.

Kreativ formidling

Herbie Skarbie Kawuma sang, danset og delte sin historie: Som ung gutt i Uganda mistet han begge foreldrene i aids. Han kom til Norge som mindreårig og har kjempet seg til et godt liv her. Troen på Gud har vært en styrke hele veien. I 2012 mottok han «Årets forbilde»-prisen for sitt engasjement for barn og unge. Informatør-ungdom tilknyttet Primærmedisinsk Verksted dramatiserte hvordan vennskap og holdninger settes på prøve når hiv kommer inn i bildet og engasjerte publikum til innspill og deltakelse.

Markeringen rommet et mangfold av kulturuttrykk med musikk og sang fra Elfenbenskysten, Aserbajdsjan og Norge og med internasjonal mat.

Bak arrangementet stod representanter fra tre migrantmenigheter, Norges Kristne Råd, og Kirkens Bymisjon, Primærmedisinsk Verksted og Aksept-sentret (de to siste er virksomheter under Kirkens Bymisjon).

GLOBAL INFO

En ressurs for kirker og menigheter som vil ha et globalt perspektiv i arbeidet sitt. Drives med støtte fra Norad og Kirkens Nødhjelp.

Lystenning på Verdens Aidsdag under tverreligiøs markering.

Programmet og uttrykksformene var mangfoldige.

One Body: fortsatt utfordringer

One Body-programmet er vel forankret i kirkene i Sørlige Afrika og har hatt gode og positive resultater. Dessverre vi ser også at både bistandsaktører og donorer begynner å miste interessen for hiv og aids. Mye av dette skyldes at tilgangen til medisiner har gjort at sykdommen nå anses som en kronisk sykdom, og ikke en dødelig.

Av: Irene Wenaas Holte

Selv med nye og bedre medisiner, med bedre tilgang og lavere dødelighet, er det fremdeles mange barn som blir foreldreløse og mange kvinner og menn som lider under diskriminering, marginalisering og forfølgelse på grunn av sin hivstatus. Dette skjer også inne i kirkene,

Arbeidet mot diskriminering og marginalisering i kirkene har pågått for fullt ved å bruke det materiellet utviklet i One Body-prosjektet. Nå har man sett behovet for å fokusere spesielt på andre sider av epidemien; både de som rammes og de som er med på å understøtte diskrimineringen. Dette gjelder særlig kvinner og ungdom.

Nytt materiell

Ut fra drøfting med kirkerådene i sør, ble man enige om å utvikle et nytt materiell for One Body som særlig ser på kjønn, overgrep og ungdom. Overskriften over det hele er kirkenes forkynnelse av menneskelig verdighet, "Human dignity". I løpet av året er det holdt dialogmøter hvor disse temaene har vært drøftet og hvor det har vært viktig å ha som overskrift over alle møtene: "Intet om oss, uten at vi er tilstede." Det vil si at kvinner, hivpositive, overlevende etter overgrep og unge mennesker har vært likeverdige deltakere i samtalen og har vært med å gi andre nyanser både til stigmatisering og marginalisering, så vel som applisering av bibelske tekster.

Fremdeles vanskelig

Referatene fra møtene, viser hvor vanskelig det fremdeles er for mange å fortelle om sin hivstatus, og hvor vanskelig det er for prester og andre kirkeledere å vise i praksis gjennom forkynnelse og sjelesorg at kvinner og menn har lik verdi og hva det egentlig

innebærer både i kirke og samfunn. Mange prester sender kvinner tilbake til voldelige parforhold og noen av de kvinner som melder om overgrep fremdeles blir kastet ut av menighetene. Unge mennesker blir møtt med leveregler som de forventes å følge uten at de samme levereglene blir fulgt av de voksne, kulturelle tradisjoner som særlig rammer kvinners egenverdi.

Muligheter til et liv uten vold, blir sanksjonert av kirkeledere og prester i mange lokalsamfunn. Videre har samtalene også vist hvorledes stigmatiseringen har fått et nytt fokus, nemlig mennesker med en annen seksuell legning.

Mange av disse problemstillingene, både når det gjelder vold mot kvinner, vold og marginalisering av ungdom og en i realiteten forskjellig validering av kvinner og menn, er slett ikke nye. Vi har møtt dem i mange år, og de store programmene mot kjønnsbasert vold som Kirkenes Verdensråd og mange andre organisasjoner har kjørt, har vært med på å fokusere og berede grunnen for en annen tenkning.

Religiøse krefter motarbeider rettigheter

Men holdningsendring tar tid. Slik også med de holdninger som tillater og endatil legger et teologisk fundament for vold mot kvinner eller kristne som tenker annerledes om forskjellige spørsmål. Samtidig med at dette blir så tydelig i de dialoggruppene som har vært, ser vi et økende press i FN og mot regjeringer i forskjellige land, til å kjempe MOT like rettigheter for kvinner og menn når det gjelder reproduktiv helse, arvelovgivning og i forhold til skilsmisse.

Unge mennesker blir møtt med leveregler som de forventes å følge uten at de samme levereglene blir fulgt av de voksne, kulturelle tradisjoner som særlig rammer kvinners egenverdi. Muligheter til et liv uten vold, blir sanksjonert av kirkeledere og prester i mange lokalsamfunn. //

For oss som jobber med One Body, er det viktig å fremme en rett til trosfrihet uten rett til vold og overgrep mot annerledes tenkende, og det er en viktig del av det nye materiellet at også disse aspektene kan komme klart frem. Kirkene kan ha forskjellig synspunkter på de ovennevnte områdene, men de kan ikke og skal ikke påvirke en stat til å vedta en lovgivning som fører til vold og overgrep mot grupper av mennesker.

De må samtidig som kirker ha et kritisk blikk på egen forkynnelse og sjelesorg, slik at det likeverd og den likestilling som vi finner i Det nye testamentet blir konkretisert ikke bare i ord, men også i handling i kirkene.

Bare slik tror vi at mennesker som bærer på sykdom og lidelser, eller som har vært utsatt for overgrep og mishandling, kan finne trygghet og verdighet som en del av Kristi legeme på det enkelte sted.

ONE BODY

Materiell med teologisk og erfaringsbasert refleksjon knyttet til hiv i sammenheng med gudsbilder, seksualitet og kirken.

Materiellet finnes på www.norkr.no

Våpenhandel og menneskeverd

Hver dag drepes 2000 mennesker av uøpnet vold. Fedre, mødre, søstre, brødre. For hver person som drepes, blir flere skadet og lemlestet. Likevel står verden fremdeles uten noen konvensjon som regulerer hvem det er tillatt å selge våpen til.

Av: Tor Kristian Birkeland

I 2012 kom FNs medlemsland nærmere en slik konvensjon enn noen gang tidligere, men klarte ikke å enes om reglene som skulle gjelde. Kirkelige aktører fra hele verden presset på for at en Arms Trade Treaty (ATT) skulle hales i land.

I Norge merker vi lite til den væpnede volden som preger store deler av verden. En del av volden der ute er kriminalitet, altså vold som utøves av narkotikabander, ranere eller andre sivile som tyr til vold. En del av volden skjer fordi stater kjemper mot væpnede opprørsgrupper. En del av volden skjer fordi stater kjemper med våpen mot ubevæpnede politiske dissidenter. En del av volden utøves av terrorister, og en del utøves av stater som jakter på dem. Noen ganger drepes regjeringssoldater, noen ganger drepes milittsoldater, noen ganger drepes leger, journalister, barn.

Alle disse drapene har noe til felles: Den globale våpenhandelen skiller ikke mellom dem. Et våpen solgt gir penger i kassa til våpenindustrien, til staten gjennom skatt, til arbeideren gjennom lønn, til aksjeeieren gjennom avkastning. Uten regulering av våpenhandel er det bare fantasien som setter grenser for hvem man kan selge våpen til.

Historier fra våre søsterkirker

Samtidig forteller våre søsterkirker i voldssrammede områder om konsekvensene av volden. Fra Sør-Sudan har de fortalt om kamphandlinger som fant sted tidlig i 2012, hvor en etnisk gruppe fikk tak i splitter nye våpen og angrep en annen gruppe på grunn av stridigheter om kveg. 600 mennesker ble drept.

Fra Uganda hører vi at de rammes av våpen på avveie, våpen som fraktes fra Sudan, Kenya og Somalia og forårsaker store skader i Uganda.

Fra DR Kongo hører vi grusomme historier om soldater som voldtar, lemlester og dreper. Fra Nigeria hører vi om våpen som fraktes inn fra Niger, og som brukes for å utøve vold mot kirker og menigheter nord i landet.

Hvor kommer våpnene fra?

Disse fortellingene kommer fra mottakerenden. Hvor kommer så våpnene fra? I all hovedsak fra USA, Russland, Kina og Europa. De rike blir rikere og de fattige blir fattigere. De trygge forblir trygge mens de utrygge lever i stadig utrygghet. Skal kirkene reagere på dette? Ja, hvis Jesaja har rett når han forteller oss at vår jobb er å sette undertrykte fri, være forsvarere for de farløse og føre enkers sak. Hvis vår jobb er å bygge Guds rike på jord, er ikke sympati alene en tilstrekkelig reaksjon når mennesker i en annen del av verden forteller om uretten som gjøres med våpen fra vår del av verden. Vi må kjempe lidenskapelig for å endre måten statene våre selger våpen på.

Engasjement i Kirkens Verdensråd

Det er dette vi har prøvd å gjøre når vi har deltatt i Kirkens Verdensråds (KV) kampanje for en sterk våpenhandelsavtale. I etterkant av det internasjonale, økumeniske fredsmøtet på Jamaica i 2011, og etter norsk initiativ, startet KV en økumenisk kampanje for å styrke det internasjonale sivilsamfunnets arbeid for en sterk, humanitær våpenhandelsavtale. Gjennom Kirkelig Fredsplattform har NKR vært representert i KVs internasjonale arbeidsgruppe for

Foto: controlarms.org

ATT-kampanjen, og samarbeidet tett med Mellomkirkelig råd (MKR) i Den norske kirke når det gjelder det norske kirkelige bidraget til kampanjen.

NKR, MKR og Kirkens Nødhjelp – tre av Fredsplattformens eierorganisasjoner – deltok aktivt med påvirkningsarbeid under FN-forhandlingene i New York ved forskjellige tidspunkt i 2012, sammen med en stor gruppe representanter fra sivilsamfunnet globalt.

Kirken trengs i arbeidet

Kirkenes unike bidrag er den nære kontakten til grasrota som opplever konsekvensene av en utøyet våpenhandel, i kombinasjon med lett tilgang til statsapparat og diplomati.

Vi lyktes dessverre ikke med å få på plass en avtale i 2012, men kan ikke gi oss nå. "I årevis har kirker i hele verden arbeidet for en Arms Trade Treaty som kan beskytte mennesker mot uansvarlig våpenhandel. Vi gir ikke slipp på disse kravene," sa generalsekretær Olav F. Tveit i Kirkens Verdensråd da det i juli ble klart at avtalen ikke kom på plass.

Norske myndigheter har ved flere anledninger takket kirkene og sivilsamfunnet for engasjementet i denne saken. Sammen med en gruppe på rundt 90 stater var Norge med på en uttalelse som sa at de "er fast bestemt på å sikre en Arms Trade Treaty så snart som mulig", en avtale "som vil føre til en tryggere verden hele menneskeheten". Det var i hovedsak land i Europa, Latin-Amerika, Afrika, Karibien og Oseania som stilte seg bak.

Arbeidet for en tryggere verden fortsetter, og kirkene er aktive i dette arbeidet blant annet gjennom Kirkelig Fredsplattform.

KIRKELIG FREDSPLATTFORM

Møteplass for fredsengasjementet i Norges Kristne Råd, Kirkens Nødhjelp, Digni, Caritas Norge og Mellomkirkelig råd i Den norske kirke.

Foto: Stortingsarkivet/ Teigens fotoatelier as.

Et religionspolitisk paradigmeskifte!

21. mai 2012 vedtok Stortinget historiens mest omfattende grunnlovsendring. Syv grunnlovsparagrafer ble endret eller opphevet med umiddelbar virkning. 161 representanter stemte for forslaget, 3 stemte i mot.

Av: Dag Nygård

Køen for å komme inn på publikumsgalleriet var denne dagen så lang at mange ble avvist i døren. Stemningen utenfor Stortinget var på den ene siden preget av ivrige endringsmotstandere som markerte seg med bannere, tilrop og sang. De var i mot å fjerne Jesus fra grunnloven. Majoriteten av de tilstedeværende hadde ikke fått øye på ham i den gamle grunnlovsteksten og hadde tatt oppstilling først og fremst for å overvære en historisk begivenhet man lenge hadde ventet på. Det første og viktigste steg på veien mot et skille mellom statsmakten og ett bestemt trossamfunn: Den norske kirke.

Den norske kirke har nå fått økt indre selvstyre og skal blant annet heretter stå for utnevning av biskoper og proster. Staten skal fortsatt lønne og ivareta arbeidsgiveransvaret for biskoper, proster og prester og andre kirkelig ansatte som ikke lønnes av kommunene. Grunnlovens bestemmelser om lutherdommen som statens offentlige religion er imidlertid byttet ut med en verdiparagraf som betoner den kristne og humanistiske arv. Den nye verdiparagrafen

er ikke knyttet til noe bestemt denominasjon. Grunnlovsendringene innebærer et viktig steg i en prosess som må ha som siktemål å føre til likestilling mellom tros- og livssynssamfunn i Norge.

Endringene innebærer at de kristne kirkene i fellesskap fremstår som institusjonaliserte bærere av det ideologiske innholdet i statens verdigrunnlag. Utfordringene i dette har allerede møtt oss med stor tyngde i NOU 2013:1 «Det livssynsåpne samfunn». Det såkalte Stålsettutvalget overleverte på nyåret sin utredning om religionspolitikken. I samtalen om religionens plass i det offentlige rom og betydningen av kristen kultur og tradisjon i samfunnsliv og offentlighet er Norges Kristne Råd på banen.

RELIGIONSPOLITIKK

Religionspolitisk utvalg er et faglig utvalg som utreder og arbeider med religionspolitiske saker for styret.

Kvinnernes internasjonale bønnedag

Første søndag i mars arrangeres det hvert år Kvinnernes internasjonale bønnedag.

Norsk Økumenisk Kontaktutvalg for Kvinner (NØKK) var delaktige i det omfattende arbeidet som lå i planlegging og gjennomføring av gudstjenesten i Oslo Domkirke 2.mars.

Gudstjenesten var i forbindelse med Kvinnernes Internasjonale Bønnedag som hadde tema «La rettferd vinne frem». Hele gudstjenesten ble tatt opp av NRK P1 og sendt søndag 10. juni. Generalpriorinne O.P. og styreleder i NKR Else-Britt Nilsen holdt preken.

Under kirkekaffe i krypten etterpå ble de sorte t-skjortene med skriften «torsdager kler jeg meg i svart» vist fram. De viser til en internasjonal kampanje om stille protest og solidaritet med kvinner som møter vold, overgrep, voldtekt, drap, tortur.

Unges Rådsmøte

URM 2012 ble avholdt 20.-21. april på Solbukta leirsted utenfor Fredrikstad.

25 deltakere fra ulike kirkesamfunn og organisasjoner møttes for å lære og diskutere temaet «Jesus som leder» på Unges Rådsmøte.

Programmet var fullt av faglig input. Førstemanuensis ved Høyskolen for ledelse og teologi, Karl Inge Tangen, hadde bibeltimen om Jesus som leder. Redaktør for Ukeavisen Ledelse, Magne Lerø, kunne fortelle hvordan Jesus var som leder ut fra ledelsesteoretisk perspektiv. Det ble også mulighet for å bli kjent og lære av hverandre, slik som i panelsamtale med kirkeledere der det ble diskutert hvordan ledere man hadde i de ulike kirkesamfunnene.

URM som møteplass mellom ungdommer fra ulike kirkesamfunn har ført til samarbeid videre gjennom året, og bl.a. resultert i et spennende frokostseminar om ungdom og rus, og videre diskusjoner om URM som eget organ i NKR. De sistnevnte diskusjonene tas videre til URM 2013.

Glede og ansvar

- når den globale kristendommen inntar Norge.

Migrasjon endrer det norske samfunnet - og norsk kirkelighet. Det kirkelige mangfoldet blir stadig større, noe en kartlegging Flerkulturelt kirkelig nettverk har bidratt til viser. Hvordan velger vi å møte dette nye mangfoldet?

Av: Lemma Desta

Migrasjon har endret det sosiale landskapet i hele verden, også her i Norge. Per 1.1.2012 er det «omlag 655 000 personer med bakgrunn fra 219 ulike land og selvstyrte regioner bosatt i Norge som enten har innvandret selv (547 000) eller er født i Norge med to innvandrerforeldre (108 000)» (SSB). Dette utgjør et stort mangfold av mennesker og kulturer som gjennom språk, etnisk eller nasjonal opprinnelse og religiøs tilhørighet forandrer det sosiale uttrykket i landet vårt.

Kirkelivet i Norge har lenge hatt et mangfold i ulike retninger, kirkelære og tilhørighet. De siste årene har den økte migrasjonen ført til en ny type mangfold i norske kristenhet. Det sensasjonspregede norske mediebildet viser ofte innvandrere med fremmede religioner, og glemmer å fortelle at det er mange kristne søsken i innvandrerbefolkningen som er med på å styrke kirkene i Norge.

Styrker kirkene i Norge

Kirkene i Norge styrkes på to måter; For det første søker den enkelte kristne innvandrer fellesskap i lokale menigheter i nærmiljøet sitt. Det er vanskelig å finne konkrete tall på denne utviklingen, men vi vet at flere menigheter rundt om i landet har både enkeltpersoner og familier med innvandringsbakgrunn som aktive deltakere på gudstjenester og ulike aktiviteter. Dette skjer særlig i storbyene og byer med asylmottak.

Den andre måten kristne innvandrere styrker norsk kirkeliv på er opprettelse av egne menigheter. Dette er en mindre kjent side av innvandringens påvirkning i det norske samfunnet. Mens de kristne innvandrerne som bosetter seg på bygda eller mindre steder

opp søker fellesskap i etablerte menigheter, er det gjerne de som bosetter seg i større byer som etablerer egne fellesskap eller menigheter. Dette oppstår ofte når det er flere med bakgrunn fra samme land eller med likt språk som bosetter seg i nærheten av hverandre. Disse menighetene kalles «migrantmenigheter».

Migrantmenigheter

Begrepet «migrantmenighet» er også i en internasjonal kontekst et nytt begrep som brukes for å beskrive ulike menigheter som etableres og ledes av folk med innvandrerbakgrunn. En bredere forståelse av begrepet «migrantmenighet» omhandler i tillegg blant annet de ulike ortodokse menigheter, menigheter med tilknytning til utlandet (for eksempel den amerikanske lutherske kirke, Svenska Margaretakyrkan, den anglikanske kirke i Norge osv), internasjonale menigheter, menigheter/fellesskap basert på språklig/nasjonal bakgrunn og ikke minst de ulike nasjonale sjelesorggrupper i Den katolske kirke.

Fenomenet er felles i mange europeiske land. Det anslås om at det finnes mer enn 200 migrantmenigheter i Danmark, 1200 i Nederland, mer enn 400 bare i Frankfurt-området i Tyskland, over 4000 menigheter i Storbritannia, og mer enn 360 menigheter og sjelesorgtjenester i Irland.

Kartlegging av menigheter

En stor kartlegging gjort i samarbeid med DAWN Norge, Baptistsamfunnet og KIA viser at det ved utgangen av 2012 var 250 migrantmenigheter/fellesskap i Norge.

Det feires gudstjenester på hele 40 ulike språk. Rundt 100 av menighetene finnes i

Foto: Gudstjeneste i Scandinavian Chinese Church of Oslo.

eller rundt Oslo, mens resten er spredt over hele landet.

Tallene representerer en rekke ulike konfesjonelle og kulturelle bakgrunner. Norge beveger seg fra å være et land med kirkelig mangfold til et flerreligiøst og flerkulturelt samfunn. Det mangfoldet har brakt med seg velsignelser og utfordringer.

Hele kartleggingen og resultatene vil bli offentliggjort på nettsiden www.migrantmenigheter.no i løpet av 2013. Nettsiden er ment som et verktøy for innvandrere som kommer til landet og vil finne et kristent fellesskap. Her vil man kunne søke etter menigheter i sitt område, finne generell informasjon om kristen-Norge og informasjon om temaet migrantmenigheter.

Bygge relasjoner

Gjennom Flerkulturelt kirkelig nettverk i Norges Kristne Råd jobber vi med å synliggjøre kristne innvandrere og å bygge

kontakten dem i mellom og mellom dem og resten av det kirkelige Norge. Selv om mange er veldig positive til det kristne mangfoldet blant innvandrere, er det mange av migrantmenighetene som sliter med praktiske utfordringer som møtelokaler, økonomi og barne- og ungdomsarbeid. Det er altså fortsatt mye å vinne på anerkjennelse og samarbeid.

Hvordan møter vi våre søsken i troen, medborgere i Gudsrike og ikke minst i samfunnsfellesskapet her og nå?

FLERKULTURELT KIRKELIG NETTVERK

Kirker og kirkelige organisasjoner som ønsker å jobbe for inkluderende fellesskap i kirken, og bidra til inkludering i samfunnet for øvrig, både lokalt og nasjonalt.

Administrasjon og forvaltning

Styret

Styret består 31.12.12 av følgende personer:

Else-Britt Nilsen (leder),
Den katolske kirke
Terje Aadne (nestleder),
Det Norske Baptistsamfunn

Arnfinn Løyning, Den Evangelisk Lutherske Frikirke
Berit Hagen Agøy, Den norske kirke
Øyvind Haraldseid, Det Norske Misjonsforbund
Øyvind Gaarder Andersen, Pinsebevegelsen
Helga Haugland Byfuglien, Den norske kirke
Anne Karin Kristensen, Den norske kirke
Clive Adams, Frelsesarmeen
Øyvind Helliessen, Metodistkirken
Hans Rogstad, Oppdal Kristne Senter (gruppen av frittstående menigheter)
Vasiliki Gemou-Engesæth, Det Greske Ortodokse Samfunn (gruppen av ortodokse menigheter)
Kajsa Kvarned, Svenska Margaretaförsamlingen (gruppen av utenlandsmenigheter)

De seks først nevnte styremedlemmer utgjør styrets arbeidsutvalg.

Styret har hatt fire møter og behandlet 79 saker.

Medlemmer

Rådet har 31.12.12 følgende medlemmer:
Den Anglikanske kirke i Norge
Den etiopisk ortodokse kirke i Norge
Den Evangelisk Lutherske Frikirke
Den Katolske Kirke
Den norske kirke
Den ortodokse kirke i Norge - Hellige Nikolai menighet
Den tyske menighet i Norge
Det Greske Ortodokse Samfunn
Det Norske Baptistsamfunn
Det Norske Misjonsforbund
Den serbisk ortodokse kirke i Norge - Hl. Vasilije Ostroski menighet
Frelsesarmeen
Guds Menighet, Vegårshei
Metodistkirken i Norge
Oppdal Kristne Senter
Oslo kristne senter
Pinsebevegelsen i Norge
Svenska Margaretaförsamlingen
Vennesen Samfunn Kvekerne

Observatører:

Den finske menighet
Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn
Syvendedags Adventistsamfunnet

Observatører – økumeniske organisasjoner:

Kirkens Nødhjelp
Det Norske Bibelselskap
Blå Kors Norge
NORME
Digni

Utvalg

Norges Kristne Råd har følgende faste råd og utvalg:
Religionspolitisk utvalg (vedtektsfestet),
Norsk teologisk samtaleforum (NTSF) og
Norsk Økumenisk Kontaktforum for Kvinner (NØKK).

Samarbeidsrelasjoner

NKR samarbeider med Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep. NKR arbeider sammen med Ressurscenteret om å øke antallet kirker som har avtale med senteret. Det foreligger også planer om å opprette et økumenisk nettverk for overgrepssproblematikk og i løpet av 2012 er det gjort en del

planlegging i forhold til dette.

NKR er medlem av Frivillighet Norge, K-Stud og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL). Generalsekretær, spesialrådgiver og Hirut Worku fra Den etiopisk ortodokse kirke i Norge representerer NKR i STL. Både NKR og STL har vært involvert i samtaler omkring beredskap i forbindelse med katastrofer.

NKR inngår sammen med Dnk og Kirkens Nødhjelp i "Skaperverk og bærekraft" - et felleskirkelig prosjekt for klima- og miljøspørsmål.

NKR er observatør i Kirkens Nødhjelps representantskap og i samtalegruppa mellom Mellomkirkelig råd for Dnk og Islamsk Råd Norge.

Sekretariatet følger opp kontakten og samarbeidet med økumeniske råd og kirker i Norden og Baltikum samt økumeniske råd i Europa og globalt.

Økonomi

Regnskapet for NKR i 2012 viser et overskudd på drøye kr 45.000. Dette er et langt bedre resultat enn det budsjetterte underskuddet og skyldes blant annet at store poster som leie av kontorer og kontorkostnader har vært lavere enn budsjettert.

For 2013 har vi utarbeidet et slags «konsernregnskap» som har til hensikt å vise den totale økonomiske situasjonen for NKR, inkludert virksomhetsområder og prosjekter.

Styret ønsker å takke regnskapsfører Bjørg Haugstulen og kontormedarbeider Karin Thompson for god økonomistyring og –forvaltning.

Virksomheten forurensar ikke det ytre miljø. Virksomheten oppfyller likestillingslovens krav til ikke-diskriminering.

NKR's Stab per.31.12.2012

Knut Refsdal
generalsekretær

Dag Nygård,
spesialrådgiver

Karin R. Thompson,
kontorleder i 80 % stilling.

Lemma Desta, prosjektleder
Flerkulturelt kirkelig nettverk.

Tor Kristian Birkeland, prosjektleder
Kirkelig fredsplattform

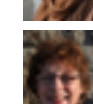
Elin Finnseth Sæverås, prosjektleder
Global Info

Irene Wenaas Holte, prosjektleder
One Body

Hege Merete Andersen,
informasjonsmedarbeider (50 %)

Bjørg Haugstulen,
regnskapsfører i ca. 33 % stilling

NKR er representert ved ulike anledninger i medlemssamfunnene gjennom sine ansatte og ved styreleder.

Sekretariatet holder fortsatt til i Kirkens hus i Rådhusgt. 1-3 i Oslo og er samlokalisert med K-Stud, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og Stiftelsen Karibu.

NKR i media

- et tilbakeblikk på mai 2012

Vårt Land følger NKR's styre på tur i Roma, mai 2012.

Lemma Desta om mirgantmenigheter i avisen Dagen 02.05.2012.

Dag Nygård med kronikk om endring av grunnlovsparagraf i Vårt Land 07.05.2012.

Etterord

Et kristent råd som Norges Kristne Råd er best forstått som et fellesskap av kirker. Det betyr at et kristent råd er noe mer enn en organisasjon eller en sammenslutning av kirker som er organisert for å utføre felles oppgaver. Det er ikke hva man gjør sammen som er det essensielle for et kristent råd, men hva man er sammen.

Kristne råd er viktige uttrykk for kirkenes engasjement for kristen enhet og felles vitnesbyrd og samhandling. Samtidig er det også helt sentralt i et kristent råd at det er medlemskirkenes forhold til hverandre som er viktigst, ikke deres forhold til rådet som sådan. Norges Kristne Råd forstås derfor best som et fellesskap av kirker som sammen er på vei mot en større synlig enhet. Rådet har en struktur og en organisasjon som har til hensikt å tjene kirkene på deres vei mot et dypere fellesskap i enhet, vitnesbyrd og samhandling. Derfor er det også slik at om kirkene ser på det kristne rådet mer som «dem» enn som «oss», mer som «den organisasjonen» enn som «vårt fellesskap», er økumenikk radikalt misforstått.

Rådets oppgave er å være et instrument, som har til hensikt å holde forpliktelsene man har gitt hverandre som kirker, levende og oppmuntre til dypere økumenisk erfaring og forståelse. Økumenikk er ikke en oppgave som kan delegeres til rådet. Derfor er det av avgjørende betydning at forpliktelsen til den økumeniske visjonen primært retter seg mot andre kirker, ikke mot det kristne rådet. Hvis det er tilfelle risikerer Norges Kristne Råd å være en økumenisk fasade eller et alibi som i virkeligheten ikke gjør at kirkene kommer nærmere hverandre, men tvert imot ender opp som hindringer for det økumeniske arbeidet ved å institusjonalisere en begrenset grad av enhet og opprettholde splittelsene.

Beslutninger om større grad av synlig enhet må gjøres av kirkene. Rådet er et sted hvor tillit kan vokse, hvor saker vi er uenige om kan diskuteres og hvor resultatene av økumenisk dialog og arbeid kan bli tatt imot og tjene som oppmuntring.

Dette skaper noen kriterier for hvordan vi evaluerer arbeidet i rådet:

- Tjener rådets arbeid og struktur til å bygge fellesskapet mellom kirkene?
- Setter rådets struktur kirkene i stand til å lære hverandre bedre å kjenne?
- Legger rådets arbeid opp til at alle kirkene er likeverdige bidragsytere i fellesskapet?
- Har vedtak i rådet fokus på hva rådet skal gjøre eller på hva kirkene sammen skal gjøre gjennom rådet?

Medlemskap i et kristent råd forutsetter ikke nødvendigvis full gjensidig anerkjennelse av hverandres lære eller praksis. Kristne råd eksisterer tvert imot for at ulike kirker kan bringes inn i en levende kontakt med hverandre. Når det er sagt innebærer medlemskap en anerkjennelse av at de andre medlemskirkene også tilhører Kristus og at bekjennelsen til ham kan ha mange former, at medlemskap i Kristi kropp er mer omfattende enn medlemskap i en kirke og at man i de andre kirkene gjenkjenner sentrale elementer i den ene kirke.

Det fellesskapet vi erfarer i et kristent råd er ikke statisk, men noe dynamisk som forhåpentligvis både endres og fordypes som et resultat av deltakelsen i rådet. Gjennom fellesskapet i rådet bør kirkene forvente at de blir utfordret til en dypere og mer kostbar forpliktelse til økumenikk.

Knut Refsdal,
Generalsekretær

